

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie**

Lublin, dnia października 2011 r.

**Pan
Jan Baczyński vel Mróz
Wójt Gminy Cyców**

LLU-4101-17-04/2011

P/11/083

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie przeprowadziła w Urzędzie Gminy Cyców, zwanym dalej „Urzędem”, kontrolę wykonywania przez Wójta Gminy Cyców – Szefa Obrony Cywilnej Gminy (Szef OCG) zadań dotyczących przygotowania struktur obrony cywilnej gminy Cyców do realizacji zadań w okresie wojny i pokoju w latach 2009 - 2011 (do dnia 30 września).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 30 września 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie skontrolowaną działalność, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Podstawą pozytywnej oceny było:

- terminowe i rzetelne opracowanie planu obrony cywilnej Gminy Cyców i jego aktualizowanie,
- terminowe sporządzanie wytycznych do działalności w dziedzinie obrony cywilnej gminy zgodnie z wytycznymi Szefa Obrony Cywilnej Powiatu,
- utworzenie i zapewnienie działania gminnego systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania o zagrożeniach.

Stwierdzono jednak nieprawidłowości, które dotyczyły:

¹ Dz. U. z 2007 r. nr 231, poz. 1701 ze zm.

- nieopracowania wieloletniego planu działania obrony cywilnej Gminy Cyców,
- niewykonania przez Szefa OCG niektórych zadań określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin², zwanym dalej rozporządzeniem z dnia 25 czerwca 2002 r.,
- nieprzeprowadzania szkoleń mieszkańców gminy w zakresie powszechnej samoobrony ludności.

1. Na terenie gminy zaewidencjonowanych jest osiem terenowych (gminnych) formacji obrony cywilnej do których powołano 179 osób.

2. Gmina Cyców posiada plan obrony cywilnej, opracowany w 2001 roku, który uwzględnia założenia określone przez Szefa OC Powiatu z dnia 27 lipca 2001 r. w sprawie zasad opracowania planu obrony cywilnej powiatu, gmin i zakładów pracy (wydane na podstawie wytycznych Szefa OC Kraju z dnia 13.10.1999 r.).

Plan ten zawiera ocenę wystąpienia potencjalnych zagrożeń na terenie gminy i realizację zadań OC, plan ewakuacji ludności, plan zabezpieczenia logistycznego działania obrony cywilnej oraz plan działania obrony cywilnej w procesie osiągania wyższych stanów gotowości. Plan od czasu jego wytworzenia był corocznie aktualizowany w zakresie dotyczącym sprzętu, osób i instytucji publicznych. W 2010 r. opracowano nowy plan ewakuacji ludności, zwierząt i mienia.

3. Szef OCG corocznie sporządzał plany działania OC Gminy, które były zgodne z wytycznymi Szefa OC Powiatu i każdorazowo w wyznaczonym terminie z nim uzgadniane.

Nie opracowano natomiast wieloletniego planu działania OC, co naruszało przepisy § 5 ust. 1 rozporządzenia z dnia 25 czerwca 2002 r.

4. Corocznie dokonywano oceny stanu obrony cywilnej Gminy Cyców, o której mowa w przepisach § 3 pkt 1 rozporządzenia z dnia 25 czerwca 2002 r., według wzoru określonego w załączniku do Wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 10 lipca 2009 r. w sprawie *opracowania oceny stanu przygotowań obrony cywilnej w województwach*. Oceny te były terminowo przekazywane Szefowi OC Powiatu Łęczyńskiego.

5. NIK pozytywnie ocenia utworzenie w 2011 r. Gminnego Systemu Wykrywania i Alarmowania (SWA) oraz Gminnego Systemu Wczesnego Ostrzegania (SWO). W skład SWO weszło Gminne Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Rozwiązania te zapewniają bieżącą wymianę informacji o mogących zaistnieć zagrożeniach i pozwalają ostrzec ludność o ich wystąpieniu.

² Dz. U. Nr 96, poz. 850

6. Zastrzeżenia NIK dotyczą niewykonania przez Szefa OCG niektórych zadań, o których mowa w przepisach § 3 i § 4 pkt 4 rozporządzenia z dnia 25 czerwca 2002 r. W szczególności:

- nie ustalono wykazu instytucji państwowych, przedsiębiorców i innych jednostek organizacyjnych oraz społecznych organizacji ratowniczych funkcjonujących na terenie gminy, przewidzianych do prowadzenia przygotowań i realizacji przedsięwzięć w zakresie obrony cywilnej,
- nie integrowano sił obrony cywilnej oraz innych służb, w tym sanitarno-epidemiologicznych i społecznych organizacji ratowniczych do prowadzenia akcji ratunkowych oraz likwidacji skutków klęsk żywiołowych i zagrożeń środowiska,
- nie kontrolowano przygotowania formacji obrony cywilnej i ratowników do prowadzenia działań ratowniczych,
- nie organizowano ćwiczeń w zakresie obrony cywilnej,
- nie organizowano i nie koordynowano szkolenia obrony cywilnej,
- nie inicjowano działalności naukowo-badawczej i standaryzacyjnej, dotyczącej obrony cywilnej,
- nie ustalono zadań w zakresie przygotowania i realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej dla instytucji, przedsiębiorców, społecznych organizacji ratowniczych i innych jednostek organizacyjnych.

7. Wójt Gminy nie nałożył, w formie decyzji na mieszkańców Gminy obowiązku udziału w szkoleniach w zakresie powszechnej samoobrony ludności, co naruszało przepisy § 2 i § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 września 1993 r. w sprawie powszechnej samoobrony ludności³.

Odpowiedzialność za wymienione w pkt 6 i 7 nieprawidłowości ponosi Szef OCG oraz inspektor ds. obronnych.

8. Gmina otrzymała środki, w formie dotacji celowej na zadania zlecone przez Wojewodę Lubelskiego w zakresie powszechnej samoobrony, na realizację programu edukacyjnego „Bezpieczne życie”. Środki te wykorzystano na zakup materiałów szkoleniowych (15 filmów instruktażowych wraz z prezentacją multimedialną pt. „Pierwsza pomoc”, 9 kompletów publikacji z serii „Z nami bezpieczniej”, 1 komplet płyt DVD pt. „Asertywność”). Program

³ Dz. U. Nr 91, poz. 421

skierowany był głównie do dzieci w wieku od 5 do 10 roku życia, a jego celem była poprawa ich bezpieczeństwa poprzez dostarczenie im wiedzy na temat zagrożeń i sposobów zachowania się w sytuacjach zagrażających zdrowiu lub życiu. Przeszkolono ok. 370 dzieci z przedszkoli i szkół podstawowych z terenu Gminy Cyców.

9. Oględziny sprzętu OC (środki techniczne i umundurowanie) użyczonego Gminie przez Szefa OC Powiatu w 2005 r., a będącego własnością Skarbu Państwa, wykazały, że sprzęt jest przechowywany w budynku nieużytkowanym, nieogrzewanym i w złym stanie technicznym. Jest on w znacznej części bardzo stary, co budzi uzasadnione obawy co do jego faktycznej przydatności, pochodzi m.in. z lat 70-tych ubiegłego wieku. W szczególności dotyczy to przyrządów rozpoznania chemicznego, do obserwacji wybuchów jądrowych, sygnalizatora promieniowania, sprzętu telefonicznego, oraz z pochodzących przed trzydziestu lat masek przeciwgazowych. Od 2000 r. nie wykonano też wymaganych przeglądów sprzętu dozymetrycznego, tj. pięciu sygnalizatorów promieniowania.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) opracowanie wieloletniego planu działania gminy w zakresie obrony cywilnej,
- 2) pełną realizację zadań określonych w przepisach § 3 i 4 pkt 4 rozporządzenia z dnia 25 czerwca 2002 r.,
- 3) uzupełnienie i odnowienie sprzętu i wyposażenia OC oraz dokonywanie wymaganych przeglądów,
- 4) zapewnienie odpowiednich warunków lokalowych do przechowywania sprzętu OC,
- 5) organizowanie szkoleń dla mieszkańców gminy w zakresie powszechnej samoobrony.

Najwyższa Izba Kontroli - Delegatura w Lublinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.